

Asia: **Kliinisen laboratoriotieteen ja radiografiatieteen tieteenalaohjelmien asema**

Kliinistä laboratoriotiedettä ja radiografiatiedettä pääaineena on voinut opiskella vain Oulun yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa. Sisäänotto kliinisen laboratorio- ja radiografiatieteen tieteenalaohjelmaan on ollut 10 opiskelijaa vuorovuosiperiaatteella. Koko historiansa ajan nämä tieteenalat on hoidettu lehtoraatin tai yliassistentin voimin ilman professuuria, joka on ollut tieteenalojen kehittämisen kannalta suuri puute.

Oulun yliopisto hallitus on jättänyt opetusministeriölle esityksen yliopistojen koulutusvastuuta koskevan asetuksen (568/2005) muuttamista siten, että Oulun yliopiston koulutusvastuulle terveystieteellisellä alalla jäisivät hoitotieteen, hyvinvointitekniikan ja terveyshallintotieteen pääaineet ja yliopisto luopuisi kliinisen laboratoriotieteen sekä radiografian tieteenalaohjelmista lukuvuoden 2010–2011 alusta.

Toteutuessaan tämä päätös merkitsisi, että Suomessa ei ole mahdollisuutta opiskella kliinistä laboratoriotiedettä ja radiografiatiedettä pääaineena, vaan opinnot pitäisi hakea Suomen rajojen ulkopuolelta. Tämän päivän terveydenhuollossa laboratoriopalveluilla ja radiografialla on keskeinen asema potilashoidon toteutumisessa. Kliinisen laboratoriotieteen ja radiografiatieteen asiantuntemuksen vaatimukset ja tiedekorkeakoulutuksen saaneen henkilöstön tarve on kasvanut merkittävästi viime vuosina. Kummallakin asiantuntijaryhmällä on tärkeä rooli kustannustehokkuuteen pyrkivässä terveydenhuollossa. Prosessien johtaminen ja prosessivastaavan tehtävät edellyttävät kliinisen laboratoriotieteen/radiografiatieteen asiantuntemusta myös yli osastorajojen. Lisääntyvät POC-testit ja potilaiden itse tekemät testit edellyttävät omatestausprossien vastuutehtäviin kliinisten laboratoriotukimusten asiantuntijoita.

Omat tieteenalaohjelmat ovat välttämättömiä kliinisen laboratoriotyön ja radiografiatyön asiantuntijoiden varmistamiseksi, alan kehittämiseksi sekä ammattikorkeakoulujen bioanalytiikan ja radiografian koulutusohjelman opettajatarpeen varmistamiseksi ja opetuksen substanssin kehittämiseksi.

Hoitotieteen opinnot tiedekorkeakoulussa tai ylempi ammattikorkeakoulututkinto ammattikorkeakoulussa eivät millään tavoin voi tuottaa näiden alojen edellyttämää asiantuntemusta. Myöskään sivuaineopinnoilla ei asiantuntemusta saavuteta. Ammattikoreakoulujen ja yliopiston perustehtävät ovat selkeästi erilaiset ja koulutusohjelmat rakennetaan näiden perustehtävien mukaan. Ammattikorkeakoulujen opetus ja soveltava tutkimus perustuvat tiedekorkeakulun tuottamaan perustutkimukseen. Tieteenalojen puuttuminen veisi perustan myös ammattikorkeakoulun perustutkintoon johtavilta bioanalytiikan ja radiografian koulutusohjelmilta.

Yliopistojen rakenneuudistus ei saa johtaa jo tunnustettujen tieteenalojen häviämiseen ja koulutuksellisten umpikujien muodostumiseen. Bioanalytikoilla ja röntgenhoitajilla tulee säilyttää mahdollisuus urakehitykseen oman tieteenalansa asiantuntijana ja kehittäjänä sekä vapaaseen kansainväliseen liikkuvuuteen. Kliinisen laboratoriotieteen ja radiografiatieteen tieteenalaohjelmat ovat kansainvälisesti tunnistettavia ja tunnustettuja. Mahdollisuus suorittaa näiden tieteenalojen ylempi tiedekorkeakoulututkinto ja jatko-opinnot yliopistossa ovat jo olemassa useimmissa Euroopan maissa ja niissäkin, joissa sitä ei vielä ole, sitä ollaan luomassa (Liite 1).

Tiedekorkeakouluopintojen, samoin kuin ammattikorkeakouluopintojen, tarjonnassa tarvitaan valtakunnallinen ohjaus ja koordinointi, jolla varmistetaan kaikkien alojen riittävä koulutus ja luodaan mahdollisuudet kaikkien tieteenalojen kehittämiseksi sekä vältetään turhat päällekkäisyydet. Oulun yliopiston päätös lopettaa kliinisen laboratoriotieteen ja radiografian opetus ja jatkaa hoitotieteen opintoja ei ole perusteltavissa, kun hoitotieteen opintoja tarjoavat Oulun yliopiston lisäksi Tampereen yliopisto, Kuopion yliopisto, Turun yliopisto, Åbo Akademi ja pääkaupunkiseudulla myös Kuopion yliopisto.

Kustannukset: yliassistentin palkkaus, (professorin palkkaus).

Seija Tuokko, varapuheenjohtaja Suomen Bioanalytikkoliitto ry

Liite 1. Bioanalytikkojen koulutusmahdollisuudet Euroopassa ja Euroopan ulkopuolella.